

# SUDFRANCIA STELO

Bulteno de la Esperanto-Federacio "LANGUEDOC-ROUSSILLON"

Jarabono: 15F al Fédération d'E\* du Languedoc-Roussillon  
CCP 956-28 Montpellier

1a Jarkvarono 1985 \*\*\*\*\*

n° 92

\*\*\*\*

## FEDERACIA KONGRESO en NIMES, la 4<sup>an</sup> kaj 5<sup>an</sup> de MAJO

\*\*\*\*



Oni devas ĉiam alfronti surprizojn dum la preparado de Federacia kongreso. Por agrabligi ĝin kaj allogi la eksteran publikon, ni unue kontaktis la trupon "La krizalido", kiun ni renkontis en Millau lastjare. Provizore ili ne plu ludas la prezentitan teatraĵon... Anstataŭe ni povos aplaŭdi "nian" trupon el Béziers. Pierre Janton konsentis veni kaj prelegi sed ve... intertempe li estis invitita al Oksfordo (G-B) de marto ĝis Majo.

Prokrastite sed ne perditite! Venos alia profesoro: S-ro D. Moirand, el la Universitato de Aix. Ni antaŭvidis Anduze kiel kongresejon: estas bone sin montri en loko, kie Esperanto ne estas konata. Ne troviĝis taŭga loko!

Oni planis tiam la kongreson en agrabla centro sur la kamparo, sed ve... oni devis rezerviigi sufiĉe frue. Do ni denove kongresos en Nimo kaj certe ne bedaŭros tion, ĉar la urbo ne malhavas allogaĵojn, la salono estos komforta, la programo varia kaj la akcepto amika. Ne hezitu veni! Inter aliaj, ni aŭdos denove la ĥoron, kiu ĉarmis nin lastfoje... ankaŭ en Esperanto. Niaj Nimaj amikoj, riĉaj je ideoj, bone aranĝis nian jaran renkontiĝon. Helpu ilin, resendante plej frue la ĉi-suban aliĝilon. Ne grumblu, ke oni postulas 20F de vi. Tio estas kotizeto por du tagoj! Kompense la loĝado kaj manĝoj estas malmultekostaj. Ĝis baldaŭ en Nimo!

J.H.

- Punktojn por enskribigi en la tagordon oni sendu al J. Amouroux.

- Se vi intencas partopreni la Nacian Kongreson en Angers en Aprilo, bonvolu vin anonci al la estraro. Ni bezonas reprezentonton kaj raportonton poste.

Programo de la federacia kongreso:

Sabaton, la 4an de Majo: 14h30: Malfermo de la kongresejo, interkonatiĝo, libroservo

15h30: Parolado de S-ro Moirand: deveno kaj signifo de la francaj familinomoj.

17h - 18h30: Projekciado de filmoj 19h: komuna vespermanĝo (30 Fod)

20h30: Ĥoro kaj teatro (3 teatraĵoj: Prunto; Ezoko; Egalrajto) 22h30: disigo

Dimanĉon, la 5-an de Majo: 9h-12h: Laborkunsido 12h: komuna tagmanĝo

14h: Ekskurso "Jardins de la Fontaine", "Tour Magne". 17h: disigo.

\* ALIĜILO POR LA FEDERACIA KONGRESO EN NIMES - la 4-an kaj 5-an de Majo

en Centro Socia Kultura "Pablo Neruda" - Place Hubert Rouger, reserĉota plej frue

antaŭ la 15a de Aprilo: al S-ino Soulier: Cercle Culturel Espérantiste

213, Avenue de Camargue - 30132 Caissargues

(fortranĉu aŭ kopiu)

Nomo:

Adreso kun tel n°:

Mi aliĝas al la kongreso de la federacio Langvedoko-Rusiljono, kaj sendas kotizon de 20F,

Mi alvenos sabaton , dimanĉon  per aŭtomobilo  per trajno

Iu atendoj vin se vi indikas la horon de alveno.

Bonvolu rezervi ĉambron por la punkto 4a-5a de Majo (en kazo de malhelpo, mi informos

vin minimume 48h anticipe) por I persono  por du personoj

en hotelo kategorio \*  \*\*  \*\*\*

en Centre diocésain (tranoktado kaj manĝo: 40F) por I persono  por du personoj

Mi mendas la sabatan vespermanĝon por unu persono  por du personoj   
la dimanĉan tagmanĝon (35F) por unu persono  por du personoj

# VIVO de la grupoj

- 2 -

## PERPIGNAN: Prelegvojaĝo de Hungaro

Invitita de UFE, S-ro Gether, profesoro pri ekonomio en Budapeŝto, rondiris Francion kaj vizitis la grupon en Decembro. Li alvenis el Aix, dimanĉon la 2an vespere. La morgaŭan tagon kun esperantistoj okazis vizitado de la urbo, Prezidanto Llech-Walter bonvenigis lin ĉe la Kultura Centro. Post subskribo de la Ora Libro, ni komune tagmanĝis. Posttagmeze, denove vizitado kaj poste ĉe la Kultura Centro babilado pri la Hungara movado. Vespere dudek kvin ĉeestantoj ĉe la Kultura Kataluna Centro aŭdis lian prelegon. Per kelkaj lumbildoj S-ro Gether montris al ni pejzaĝojn, belajn florojn (nur por Sinjorinoj kaj Fraŭlinoj...), montarojn, lagojn. Poste, li priparolis, dum tridek minutoj, la novan ekonomikan sistemon. Kelkajn demandojn afable respondis la preleganto. Por la ne-esperantistoj kaj novaj lernantoj S-ro Amoureux tradukis. Vere, Esperanto, internacia lingvo, kunligas per unu voĉo la vivon el ĉiuj landoj.

+++

## D-ro Albault prelegis.

En sia jara ciklo la Politeknika Asocio invitis D-ron Albault la dudekan de januaro. Matene, S-ro Llech-Walter akceptis lin ĉe la Esperantista Kultura Centro; amika komuna tagmanĝo okazis en kataluna restoracio.

Je la kvina ĉe la Palaco de la Kongresoj, S-ro Albault prelegis pri: "La lingva diverseco kaj ĝiaj solvoj". S-ro Llech-Walter, honora Prezidanto de la Politeknika Asocio, prezentis al la publiko la preleganton kun S-ro Leophonte, Prezidanto de l'A.P. Dum du horoj li parolis kaj respondis al la nombraj demandoj de la ĉeestantoj.

En nia epoko la vojaĝoj estas pli facilaj pro uzo de veturiloj kaj ili faciligas la pliproksimigon de la popoloj. Estas tri mil lingvoj en la mondo uzataj de kvar miliardoj da homoj: la komuniko estas malfacila. Esperanto ebligas en la tuta mondo la plenan komprenon al ĉiuj.

Poste, D-ro Albault parolis pri la sukcesoj de la internaciaj kongresoj ekde la unua en 1905 (Boulogne-sur-mer). Ĉiujare okazis internacia kongreso, krom dum la du mondmilitoj. Sukceso de la lingvo en la mondo: en Ĉinio, Bulgario, Hungario estas devige studi Esperanton en Universitatoj.

(Raportis Charles Gérard, kiu bonvolos pardoni kelkajn modifojn)

+++

"Tramontano" n° 4 aperis. Bonan resaniĝon ni deziras al S-ro Boumal.

+++

## MONTPELLIER:

La grupo kunvenas la unuan merkredon de ĉiu monato, je 20h30, en la "Maison pour tous Joseph Ricome" Rue Pagès.

La kursoj okazas en C.I.J. Impasse de la petite Corratierie, ĉiun semajnon, ĵaŭdon: 18h (S-ro Capus), Lundo (9h30-11h30: S-ro Diez), Mardo (14h-16h: S-ino Dennebecq) ankaŭ en Salle Pétrarque, ĉiun ĵaŭdon (9h30-11h30: S-ino Capus) Gesinjoroj Celiqva organizas kurson en Maurin por gejunuloj.

+++

En Novembro, ni aŭdis raporton pri vojaĝo en Bulgario. Profesoro Duc-Goninaz venis por prelegi pri la temo "Comment lutter contre le babélisme" (kiel lukti kontraŭ babelismo). Multaj personoj levis interesajn demandojn. Antaŭ la prelego ni kunvenis en restoracio kun Ges. Duc-Goninaz kaj membroj de nia grupo kun tre agrabla manĝo kaj vama etoso. La 29an de Novembro "Radio Clapas" elsendis dum 45 minutoj en la kadro de la asocia vivo. Partoprenis S-ino Vierne, S-roj Capus, Lentaigne, Diez.

La 5an de Decembro, ni pridiskutis la novajn urboplanejojn de Montpellier. Tiun tagon okazis finjara vesper-kunveno kun aperitivo kaj projekcio de kolora filmo (Les Contes de la Charrette). Tiu filmo rakontas tri legendojn de Langvedoko, kun tre belaj vidaĵoj de nia regiono.

En Januaro, pro la malvarma vetero, ni nuligis la kunvenon.

En Februaro: reĝkuko, ludoj gvidataj de S-ro Lentaigne, kantoj.

Nun, ni estas preparantaj la "semajnon de Sète.

Raportis S-ino Huberson.

+++

(vidu ankaŭ paĝojn 2)

l'indépendant

# Au F.E.P. de Grazaillies

## L'espéranto, une langue pour s'aimer

Carcaissonne

Deux hommes condamnés à la mort, l'un à côté de l'autre, mais se regardant sans cesse, vivants dans la même de l'autre, ne se connaissant aucune affinité entre eux. Vision pessimiste du monde ou ne regrettant ni l'existence et hostile à la vie plus atroce, mais tout cela, problématique de Bielski dans les années 1880. Bielski placé sous la domination russe Bielski ou Russes, Polonais, Allemands et autres ne pouvant que se battre en vue de pouvoir se comprendre.

Telle était du moins l'analyse de l'état d'une jeune étudiante en médecine qui s'appelaient tout d'abord Zamennof et qui, par-

sont venus l'enrichir, dans des domaines très spécifiques, les sciences médicales.

M. Borque est, selon ses propres termes, un "vieux" espérantiste. Il a appris la langue à l'âge de 17 ans et après avoir un peu abandonnée pendant 25 ans, il a profité de sa retraite pour se replonger dans ses livres et aussi pour donner des cours bénévolement.

"En une seule journée, on peut assimiler les 16 règles grammaticales invariables qui régissent l'espéranto. Et en un an d'étude, on connaît la langue. Tout est simplifié au maximum, il suffit de mémoriser le vocabulaire, qui

est universel et qui se distingue par sa simplicité, son caractère complet, son aspect univoque de la langue qui permet de poser les mots de diverses manières sans altérer le sens de la phrase. Chaque lettre a un son unique, et chaque mot a sa signification. Entoussié passionné, M. Borque sait faire partager son intérêt pour l'espéranto, qu'il considère comme une langue vivante et utile. Comme un moyen de mieux communiquer de pays à pays. Des expressions nouvelles, de mots nouveaux sont créés sans cesse. Une académie de la langue, présidée par le docteur toulousain

Zamennof avait déjà été mentionnée en 1887 dans un grand dictionnaire de la langue universelle. C'était aussi un grand idéal, un idéal de paix entre les hommes. Ce n'est pas de comprendre et s'aimer en utilisant les mêmes mots. Un grand idéal de paix et de fraternité de langage et de compréhension. C'était l'intention d'une langue contenue dans la langue même. Un symbole. Une telle langue

ne peut pas suffisamment mûre pour s'aimer à travers la même langue.

L'objectif principal d'une langue universelle est de servir les hommes bien sûr. Mais la langue universelle d'une grande vitalité doit servir des hommes et non pas de voir ses adhérents croître et se multiplier. La famille espérantiste qui compte 4 à 5 millions d'individus. Ce n'est qu'une approximation car il est difficile de tenir un compte exact. Des délégués vivants dans tous les pays et un annuaire est édité chaque année. L'espérantiste peut ainsi trouver un contact à son voyage à l'étranger.

cherchons c'est à cette langue l'espéranto dans l'enseignement. Nous avons d'ailleurs déposé un projet de loi au Sénat. Nous respectons bien sûr le basque ou l'occitan. Mais nous demandons par une loi unique, nous voulons simplement donner aux langues un outil de communication maximum, avec la minimum de perte de temps. Il suffit d'un an pour maîtriser l'espéranto.

M. Borque sera en contact prochain dans les locaux F.E.P. Grazaillies. Pour toute information, contactez l'espéranto à Carcaissonne. Les personnes intéressées

Midi Libre - Nîmes

**DESCARTES ET L'ESPERANTO.** — 250 ans avant la parution de l'Espéranto, notre grand philosophe Descartes — dans une lettre au père Merseur, savant bénédictin français esquissait le plan d'une langue internationale qui n'aurait qu'une sorte de conjugaison, de déclinaison et de construction des mots, une langue sans défauts, ni irrégularités, avec des mots formés au moyen d'affixes placées au début ou à la fin des racines.

Le docteur Zamennof avait-il deviné Descartes ?

Toujours est-il que c'est à ces critères que répond l'Espéranto : simplicité, régularité, clarté et stabilité sont les principes qui en font une langue à la portée de l'intelligence la plus moyenne.

Initiez-vous à l'Espéranto. Permanence tous les lundis de 15 h 30 à 18 h 30. Centre culturel Pablo-Neruda (2<sup>e</sup> étage).

### DES COURS AU CENTRE INTERNATIONAL DES JEUNES (Montpellier)

## L'esperanto, langue d'avenir ?

« Cela permet d'avoir des contacts intéressants, des relations à l'étranger, et de découvrir des gens différents, plus ouverts ». Astrid résine ainsi au quelques mots l'intérêt qu'elle porte à l'espéranto, cette langue au si joli nom plein de promesses.

Une motivation suffisante pour venir tous les jeudis soirs retrouver son professeur et trois autres élèves dans une petite salle du Centre international des jeunes.

Tous sont là pour découvrir un langage qui permet de dépasser les frontières.

**B**ONEGA, lernejo, ciel », l'un après l'autre, chacun lit et répète pour découvrir les quelques lettres qui ne se prononcent pas comme en français : neuf en tout. La mémoire aura vite retenu ces quelques signes inhabituels. La simplicité de l'apprentissage est d'ailleurs

une des qualités de l'espéranto. En un an on peut savoir lire et parler en y travaillant un peu chaque semaine. Selon des expériences faites en Angleterre, un élève britannique peut apprendre autant d'espéranto en six mois que de français en six ans. Ici, la langue de Molière est bourrée d'irrégularités, cette lan-

gue universelle est la plus simple qui soit.

Ce qui ne veut pas dire pauvre. « A partir d'un radical simple on forme des tas de mots avec des préfixes et des suffixes », explique patiemment M. Capus à ses élèves. « Par exemple, avec cheval on fait chevalo (le cheval), chevaline (la jument), chevalido (le poulain), virchevalo (l'étalon) etc. » Ce qui existe parfois en français (chien, chienne, chat), mais pas dans en tous cas, ce qui complique singulièrement la tâche des élèves.

**Des mots qui n'existent pas en français**

« Avec ce système, on peut même former des mots qui n'existent pas en français. A partir de patrio (le père), on peut faire patri (agir en père). On peut donc exprimer en un seul mot, très facile à retrouver, une idée qui en nécessiterait plusieurs dans une autre langue. « Oui, mais », dont certains « l'espéranto est une langue artificielle qui ne plonge pas ses racines dans la culture d'un pays ». Argument non valable pour M. Capus et ses amis. « Toutes les langues sont artificielles au départ, et petit à petit, il se crée une littérature en espéranto.

Une langue bientôt centenaire

Malheureusement pour l'instant l'espéranto n'est pas très utilisé ce sont toujours l'anglais et la traduction simultanée qui dominent dans les congrès. Il faut dire que depuis 1887, date de sa création, par un polonais, le docteur Louis Lazarre Zamennof, l'expansion de cette langue a été souvent stoppée notamment par les guerres et l'incompréhension des pays totalitaires.

Dans l'Allemagne d'Hitler, le Portugal de Salazar, l'Espagne de Franco ou la Russie de Staline, les espérantistes étaient à priori soupçonnés puisqu'ils communiquaient facilement avec l'étranger.

Actuellement on estime qu'ils sont un ou deux millions dans le monde. Ils se retrouvent en congrès, correspondent entre eux, créant des revues dans diverses spécialités. Bien-tôt, Anne, Astrid et Nicole feront partie de cette « grande famille ». « Je suis seule avec deux enfants », raconte cette dernière, et rencontrer des gens n'est pas toujours facile. C'est une collègue qui connaît l'espéranto depuis six ans qui m'a parlé de cette langue et de tous les contacts qu'elle avait noués grâce à elle. Cela m'a donné envie...

En attendant que tous les enfants du monde se donnent la main et parlent espéranto, quelques adultes passent par dessus les frontières pour découvrir là-bas des êtres qui ne vivent pas comme eux, mais qui peuvent communiquer avec le même langage qu'eux.

« Cours d'espéranto tous les jeudis à 18h à la maison internationale des jeunes, impasse de la Petite Curaterie.

**L'Espéranto aura bientôt cent ans** 17-12-84

Je veux vous apprendre l'espéranto en quinze minutes. Vous saurez au bout d'un quart d'heure, l'alphabet, la prononciation, l'article, le nom, le substantif, l'adjectif, le marqueur du verbe, l'adverbe, conjugué tous les verbes, je vous apprendrai quelques préfixes et quelques suffixes et enfin, si vous avez encore une minute, je vous apprendrai à compter depuis un jusqu'à l'infini (souffrez).

C'était une communication faite par M. André Baudet, lors de la réunion tenue par les représentants des Chambres de Commerce le 3 février 1931 à Paris.

C'était une gageure, il se la suit. M. Baudet : Je commence : pronons d'abord la prononciation : à part O, W, X, Y, toutes les lettres existent comme en français, mais certaines ne se prononcent pas de la même façon (C se prononce ts = TSAR, toujours à G se prononce Giff = Gant, g se prononce dj = djinn, h aspire : J, comme Y dans yeux ; j comme j français journal ; s comme en français s, che u, se prononce toujours ou. C'est tout, vous savez prononcer l'espéranto qui est une langue phonétique, les lettres ne changent jamais de son, un seul article défini, LA

pour LE, LA, LES, pas d'articles indéfinis, le nom se termine toujours par O, la komercio, la patrio, la birdo.

Zamennof avait eu l'astuce de prendre la racine commune au plus grand nombre de langues européennes : si bien que 75 % nous sont familières.

On a l'impression que cette langue a été faite pour soi plutôt que pour le voisin. Et cela, tous les étrangers le disent. (A suivre)

Pour tous renseignements sur l'espéranto, s'adresser 11 rue de la Maine. Les cours reprendront début janvier 85.

**ESPERANTO.** — Une permanence fonctionne à Nîmes, au centre Pablo-Neruda (2<sup>e</sup> étage) tous les lundis de 17 à 19 h. A Alès, au centre culturel communal, tous les jeudis de 18 à 19 h. Tous renseignements peuvent d'autre part être demandés par correspondance à la fédération du Gard pour l'Espéranto, 10, Grand Rue à Nîmes.

**L'espéranto : oui... mais en Chine**

De M. Jean Hénin, à La Courcoue.

Dernièrement et à plusieurs reprises, votre journal s'est fait l'écho des transformations qui surviennent en Chine.

Vous avez ainsi signalé (votre édition du 1<sup>er</sup> janvier) la sagesse des dirigeants chinois de ne pas s'en remettre uniquement à l'anglais pour les relations avec l'étranger. Le 2 janvier, vous avez signalé la fermeture du centre culturel français de Pékin et l'ouverture simultanée du centre culturel américain...

Permettez-moi, en tant que président de la Fédération du Languedoc-Roussillon pour l'Espéranto, de vous apporter un complément d'information sur cette ouverture de la Chine sur le monde. Depuis un an, la langue internationale Espéranto a été admise dans toutes les écoles supérieures de ce pays comme langue facultative. Etant donné sa relative facilité, elle jouit là-bas actuellement d'un grand succès. En plus de l'édition de livres et revues (dont « El popola cino » qui informe depuis un certain temps les Espérantistes sur l'évolution de la Chine), d'émissions quotidiennes de Radio-Pékin en Espéranto catalanes dans notre région, il faut signaler que pour la première fois en 86, le congrès universel d'Espéranto (annuel) se déroulera à Pékin.

Nous invitons ceux de vos lecteurs qui seraient prêts à étudier la langue internationale (une année suffit, cours dans la plupart des villes) à nous rejoindre pour rencontrer pendant l'été 86 le monde entier et surtout découvrir la Chine et les Chinois, sans interprètes...

**L'espéranto aura bientôt 100 ans** 18-12-84

Hier nous avons publié sous ce même titre un texte qui intéressait plus particulièrement la rubrique de Quillan. Le Centre culturel d'espéranto de Perpignan précise à ce propos que c'est en effet en 1887 que le Dr Zamennof publia à Varsovie le premier livre d'espéranto, qui traduisit en plusieurs langues, eut un énorme succès.

On peut avoir une idée générale de la structure de l'espéranto en 15 mn mais pour le parler et l'écrire, car il s'agit d'une véritable langue, il faut...

Pour un élève du niveau du baccalauréat, à raison de 2 heures par semaine (1 h de cours + 1 h à la maison) une année d'étude.

Pour un élève du niveau B.E.P.S., deux ans.

Pour un élève du niveau certificat d'études, trois ans.

Ces délais réduits sont permis grâce à une grammaire avec 16 règles sans exception et à une phonétique régulière.

On peut apprendre l'espéranto en peu d'années à la permanence des sociétés catalanes, 72, av. du Général de Gaulle, à Perpignan. Tél. 34.22.18.

**Conférences** 17-1-85

**L'espéranto comme langue universelle**

Dans le cadre des conférences de l'Association polytechnique, le docteur Albaut de Toulouse, présentera dimanche 20 janvier, 17 h, au Palais des Congrès, un panorama des langues dans le monde et fera comprendre la place actuelle de l'espéranto ainsi que celle qui lui devrait avoir. La cible est la langue la plus parlée mais la moins répandue. L'anglais se divise en deux sortes de dialectes. Le français a perdu la place de premier rang qu'il avait avant 1914.

Le docteur Albaut nous donnera un aperçu des possibilités de cet incomparable outil de communication qu'est l'espéranto, sous le titre : La diversité des langues et sa solution. Il répondra ensuite aux questions des auditeurs. Entrée libre.

**L'espéranto : oui... mais en Chine**

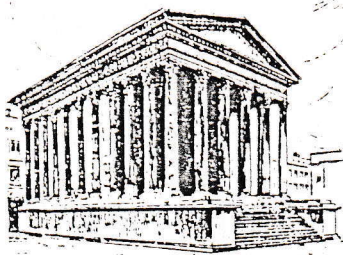
De M. Jean Hénin, à La Courcoue.

Dernièrement et à plusieurs reprises, votre journal s'est fait l'écho des transformations qui surviennent en Chine.

Vous avez ainsi signalé (votre édition du 1<sup>er</sup> janvier) la sagesse des dirigeants chinois de ne pas s'en remettre uniquement à l'anglais pour les relations avec l'étranger. Le 2 janvier, vous avez signalé la fermeture du centre culturel français de Pékin et l'ouverture simultanée du centre culturel américain...

Permettez-moi, en tant que président de la Fédération du Languedoc-Roussillon pour l'Espéranto, de vous apporter un complément d'information sur cette ouverture de la Chine sur le monde. Depuis un an, la langue internationale Espéranto a été admise dans toutes les écoles supérieures de ce pays comme langue facultative. Etant donné sa relative facilité, elle jouit là-bas actuellement d'un grand succès. En plus de l'édition de livres et revues (dont « El popola cino » qui informe depuis un certain temps les Espérantistes sur l'évolution de la Chine), d'émissions quotidiennes de Radio-Pékin en Espéranto catalanes dans notre région, il faut signaler que pour la première fois en 86, le congrès universel d'Espéranto (annuel) se déroulera à Pékin.

Nous invitons ceux de vos lecteurs qui seraient prêts à étudier la langue internationale (une année suffit, cours dans la plupart des villes) à nous rejoindre pour rencontrer pendant l'été 86 le monde entier et surtout découvrir la Chine et les Chinois, sans interprètes...



LETERO EL NIMO - 3

Kion fari ?

En mia dua letero mi pentris pesimisman bildon pri la stato de nia afero en nia urbo , en nia lando , en tuta Eùropo , kaj mi provis analizi la kaùzon de tiu stagnado. Mi konkludis , ke tiu kaùzo estas unika : ni ne estas sufiçe konataj de la neesperantista publiko.

Nu , memkritiko kaj analizo povas esti utilaj , sed diagnozi malsanon ne sufiças , se oni ne proponas rimedojn por ĝin kuraci, kiujn rimedojn sugesti ? krom ekspozicioj kaj prelegoj , mi vidas tri :

- 1 - Reklamado per afiŝoj.
- 2 - Informado per la nacilingvaj gazetoj.
- 3 - Informado per la "mass medià".

1 - AFIŜOJ - Se la muroj en la urbo estus kovritaj per afiŝoj kun pri-kaj por-esperantaj sloganoj , la nomo esperanto trudiĝus al la pasantoj , kaj ni lanĉus nian aferon kiel oni lanĉas komercan markon de konsumprodukto. Sed atentu - mi diris "kovritaj"- kelkaj dissemitaj afiŝetoj estus nerimarkataj kaj senefikaj. Necesus grand-skala , amasa afiŝado.

Certe ni trovus en niaj vicoj sufiçe multe da sindonemaj volontuloj por glui la afiŝojn. Sed necesus unue aĉeti tiujn afiŝojn, kaj tio estas multekosta , kaj ni ne estas riĉaj. Ni estas malriĉaj tial ke ni estas malmultaj , kaj ni restas malmultaj , ĉar ni estas malriĉaj kaj ne povas akiri efikajn rimedojn por plimultiĝi, Magia cirkiô , kiel eliri el ĝi ?

2 - LA NACILINGVA GAZETARO - Se la lokaj kaj regionaj gazetoj konsentus malfermi al ni siajn kolumnojn - ne por longaj bombastaj propagandoj , sed por oftaj mallongaj komunikoj , ni dèru ĉiusemajnaj : sekaj informoj pri la vivo de la loka kaj de la najbaraj grupoj , de la naciaj asocioj , kaj de la tutmondaj - tiel eĉ distriktaj legantoj kutimiĝus pri nia ekzisto kaj ĝiaj manifestaĵoj. Ni facile trovus materialon , ekzemple tiun , kiun liveras ĉiumonate la suplementa folio de SAT-AMIKARO. Necesus ankaŭ ĉiufoje respondi al kontraùesperantaj artikoloj , kiuj fojfoje aperas en la nacilingvaj gazetoj. Por tio ni trovus modelojn en la trafaj rebatoj de Henri Masson kaj de Claude Piron.

3 - LA "MASS MEDIA" - Ili atingas kaj influas tre vastan publikon, pli ol la presa gazetaro. Pere de ili , intervjuoj , anoncoj, kursoj estas efikaj.

Ni scias , ke estas malfacile penetri en la redakciojn de gazetoj , same en la mediojn de radio kaj televido. Necesus , kaj eble sufiĉus , ke iuj el ni havu personajn simpatiajn rilatojn kun ĵurnalistoj el tiuj organizoj , loke kaj regione. Ĉu tio ne estas atingebla ? Ni devus almenaŭ provi kaj peni tiudirekten. Ankaŭ espluati la rilatojn , kiujn ni povas havi kun kulturaj delegitoj en la urbaj konsilantaroj. Se la ekstera mondo ne malfermiĝas al ni , ni strebu malfermiĝi al ĝi.

valo.

~~~~~  
Noto de la Redakcio:Rebato necesas, kiam temas pri artikoloj malfavoraj al Esperanto. Ankaŭ menciindaj la rebatservo de UFE kaj pli speciale tiu de Germain Pirlot (Belgio), kiu organizis tutan reton da rebatantoj (J. Amouroux kaj J. Hénin en nia federacio). Ankaŭ utilas menciigi Esperanton, kiam gazetoj raportas pri lingvo-problemoj. Ni rebatu kaj kompletigu la informojn.

KIAM PROMESO RIMIĜAS - - - - - KUN FORĜESO

On lira ci-dessous la réponse récente de Monsieur Jean-Pierre CHEVENEMENT , par personne interposée , au Secrétaire de l'Association SAT-AMTKARO, suite à une requête de cette dernière sur le problème de l'introduction de l'espéranto dans les disciplines inscrites au programme de l'enseignement officiel.

Nous estimons utile de rappeler que Monsieur Jean-Pierre CHEVENEMENT de même que son prédécesseur Alain SAVARY se trouvait dans le groupe des co-signataires de la proposition de loi sur l'enseignement de l'espéranto comme langue à option dans l'enseignement secondaire , proposition déposée en son temps par le parti socialiste et députés apparentés, alors dans l'opposition.

Le 15 novembre 1984

Monsieur le Secrétaire Général ,

Le ministre m'a transmis votre correspondance du 5 octobre dernier , ainsi que les feuilles de pétitions qu'elle accompagnait touchant l'introduction de l'espéranto au titre de langue à option dans les établissements scolaire et universitaires.

Le ministère de l'éducation nationale ne méconnaît aucunement l'intérêt de l'espéranto pour faciliter la communication internationale . Toutefois , au terme des études approfondies qui ont été conduites au cours de ces deux dernières années , il n'a pas paru possible de donner une suite favorable aux dispositions dont fait état la proposition de loi n° 1550 concernant l'espéranto.

Le nombre d'options actuellement offertes par notre système éducatif est en effet très important. La pression qui s'exerce pour diversifier encore les études est considérable. Au titre de la réciprocité , il nous est notamment demandé par des pays partenaires d'ouvrir nos formations à d'autres langues.

L'espéranto ne répond pas d'autre part aux finalités assignées par le système éducatif français à l'enseignement des langues étrangères vivantes. Au-delà de la simple communication , celui-ci vise en effet également à l'acquisition de la connaissance d'une civilisation étrangère.

Il n'y aurait en revanche , que des avantages , compte tenu de l'intérêt de l'espéranto pour la communication internationale , à ce que des initiatives soient prises dans le cadre des activités périscolaires des établissements.

A cette fin , et pour les raisons que j'ai indiquées plus haut , il n'est pas nécessaire de recourir à une mesure législative pour assurer une large diffusion de l'espéranto dans les écoles , les collèges et les lycées.

Toutes initiatives peuvent , en effet , être prises en liaison avec les directeurs d'école et les chefs d'établissement concernés.

Je vous prie d'agréer , Monsieur le Secrétaire Général , l'expression de mes sentiments distingués.

Le Directeur de la Coopération et des relations internationales.

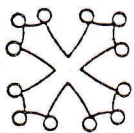
Romain Gaignard

El " la Informilo" , organo de la Kultura Esperanto-Federacio de Orienta Francio ( 4a trimestro 1984 )

!!!

# LINGVO - STAĜO

-6-

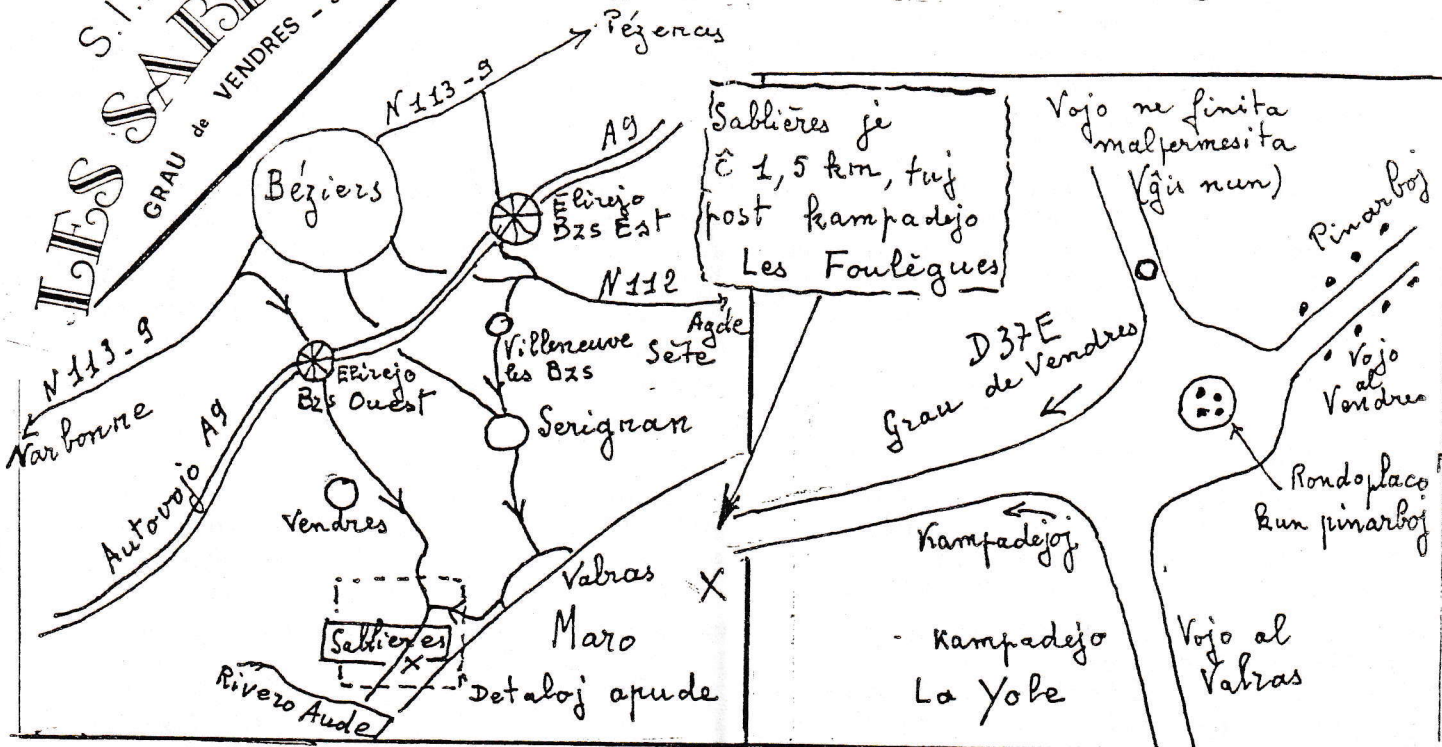


S.I.A.S.C.

LES SABLIERES  
GRAU de VENDRES - 32.13.42

16-19

V



La lingvostaĝo okazos apud Valras en "Les Sablières" (de la 16a ĝis la 19a de Majo). Ĉiuj povos manĝi kaj dormi surloke; la dormoĉambroj entenas 3-4 litojn. Kunportu littukojn aŭ dormosakojn.

Oni devas kalkuli 360 F por la tuta restado (loĝado kaj 3 manĝoj)  $\pm 10\%$  laŭ la nombro de partoprenantoj. Pro tio, aliĝu kiel eble plej baldaŭ.

Ni esperas starigi 3 kursojn inter ili unu por iniciado (veraj komencantoj). Ni alvokas al la kapabluloj por gvidi kurson, kaj al ĉiuj por kontribui al la programo.

Por alfronti la diversajn elspezojn, ni petas de la partoprenantoj aliĝkotizon de 20 F. Sendu la aliĝilon kaj monon al:

Cercle Biterrois d'Espéranto, 9 rue Georges Picot. 34500 Béziers.

CCP Montpellier 1606 29 T

Por informoj vi povas telefoni al (67)-31-13-18

Ni esperas vian partoprenon.

ALIĜILO : Nomo (nom)  
Adreso

Persona nomo (prénom)

Loĝado :

Mi partoprenos la tutan staĝon (je participerai au stage complet) Jes - Ne  
(oui) (non)

Mi alvenos la ..... je la....h, kaj foriros la.....  
(J'arriverai le ..... à ..... et partirai le .....)

Kurso (cours) (Je suis tout à fait débutant)

Mia nivelo estas..... mi povas kontribui per.....

Ekzameno : mi deziras trapasi .....

Rimarkoj : .....

Mi pagas aliĝkotizon de 20 f al Cercle Biterrois d'Espéranto, 9 rue G. Picot Béziers. (Je joins à mon adhésion un chèque de 20 F)

CCP 1606 29 T Montpellier

DIVERSAĴOJ:

- \* Jen aliaspekta SFS (ĉu en definitiva vesto?). La tajpadon de la du lastaj numeroj ni ŝuldas al Sro R. Doury, kiun ni sincere dankas.
- \* Dank'al samideanino el Montpellier ni trovis eblecon por reaperigi SFS kun pli ol 8 paĝoj. Ni ankaŭ bezonas abonojn. Atentu, ke se aperas kruceto en tiu loko → ○ vi ankoraŭ ne reabonis. Do, tuj ĝiru I5F al nia poŝtĉekkonto (vidu la frontpaĝon) aŭ vi ne plu ricevus ĝin. Estus domage!
- \* Jam ni forigis el niaj listoj la nomojn de tiuj, kiuj ne pagis en I984. Nia kasistino skribis: "malgraŭ kelkaj helpemaj gedonaculoj, la financa situacio de SFS ne estas ankoraŭ sufiĉe bonsana". Dankegon al la subtenantoj. Estus bedaŭrinde perdi kontakton kun kelkaj personoj sed ĉu homoj, kiuj neniam partoprenas la E• vivon (la eblecoj estas diversaj), abonas neniun gazeton (eĉ ne SFS :15F!) estas vere esperantistoj? (vi rajtas protesti, viajn leterojn ni aperigos)
- \* Se vi konas iun, kiu interesiĝas al E•, pruntedonu SFS al li/ŝi. Tio estas efika vojo por varbi abonantojn.
- \* De tre longe oni plendas, ke ne ekzistas sufiĉe multnombraj okazoj praktiki la lingvon. Nun la situacio estas inversa. Mankas Esperantistoj por sukcesigi ĉiujn aranĝojn. La estonto de nia lingvo-staĝo dependas de via helpo kaj partopreno. Ĉu vi ne volonte pasigus 4 tagojn sur la marbordo en amika Esperantista etoso? (360F). Aliajn eblecojn vi trovos en tiu ĉi numero.
- \* Tutescepte vi trovos 2 paĝojn en la franca lingvo (skandalo, ĉu ne?). La letero de la Ministerio ne bezonas komenton. La temon ni pridiskutos en Nîmes. La 2a paĝo en la franca lingvo ankaŭ montras ke ni aktivis. Ni fosu nian sulkon!
- \* Alvenis lastmomente longa letero kun la demando: "ĉu ni bezonas E• movadon?". Gi aperos en la venonta numero. Se vi volas kontribui al tiu diskuto, skribu!
- \* 16-1-887-0742: Radio Esperanto. La lastajn informojn pri E• vi povas aŭskulti ĉiun semajnon je iu ajn horo.

++++

V I V O D E L A G R U P O J (vidu ankaŭ p.7)

NIMES

Dum sia ĝenerala kunveno la grupo modifis jene sian estraron:

Prezidanto: Paul Touzon, 3 rue Combret / Sekretariino: Ginette Soulier, ĉe kiu nun troviĝas la adreso de la "Centre Culturel Espérantiste" 213 Av. de Camargue 30132 Caissar-gues  
kasisto: Georges Trigan 48 Quai Richard Wagner 30000 Nîmes.

Pro la malvarmega januara vetero, la kutima Reĝ-kuka regalo devis esti prokrastita ĝis la 4a de Februaro. Tamen la sukceso pravigis la Zamenhofan proverbon: "Prokrastita ne estas perdita". Fakte dudeko da gegrupanoj ĉirkaŭis la grandan tablon kaj .... kiel decas, la "fabon" kaptis nia prezidanto. Tre agrabla kunveno.

La 8an de februaro nia prezidanto invitis nin al sia hejmo kaj pruvis, ke per komputilo, estas vera ludo lerni Esperanton.

Lastminute : la turismoficejo konsentis presigi 50 flugfoliojn esperantlingve.

Raportis Sro Raynaud kaj S-ino Soulier.

(laŭdire Sro Touzon gvidas kurson por gejunuloj kun Sro Carrey, laŭ la formulo: E• kaj fotografio. Kiu bonvolos sendi informojn?)

++++

LA CANOURGUE: Al la sukcesintoj, kies nomoj aperis en la lasta numero, oni aldonu: Brigitte kaj Patrick Hénin (atesto pri lernado), André Rocher (atesto pri praktika lernado)

++++

CARCASSONNE: Bulgara kuracisto skribis al la tiea Delegito pri la "civito" de Carcassone. S-ro Borque sendis al li dosieron.

++++

NARBONNE: Bonvolu korekti la adreson de Sro Deligne, aperinta en la lasta numero: M. Deligne 3C, Rue Paul Ramadier 11100 Narbonne tel:(64)32 20 62.

Aliajn nomojn de respondeculoj ni aperigos en la n° 93.

++++

# Invitoj :

-8-

**G A P :** La unua INTERFEDERACIA E\* KONGRESO (PROVENCO-RODANALPOJ) okazos en GAP la 15. 16. kaj 17an de Junio. Ni kore invitas ĉiujn anojn de la Langvedoka-Rusiljona Federacio, tial ke ili estas la plej proksimaj najbaroj kun la italaj Piemontanoj. Inter la plej gravaj punktoj de la aranĝoj notindaj estas:

- ĝis la 15a de Majo ĉiuj samideanoj loĝantaj ekster la du federaciaj teritorioj povos aliĝi senpage.
- la kongreso okazos sub la honor-prezidanteco de la sola franca deputito en la Eŭropa Parlamento, kiu estas membro de la E\*-grupo en tiu Parlamento.
- aŭtobusa ekskurso kondukos la kongresanojn al la plej alta vilaĝo en Eŭropo (St Véran en Queyras)

Tiuj, kiuj intencas partopreni, povas peti informojn kaj aliĝilon al la adreso:  
Esperanto B.P. 126 05004 Gap Cedex (aldoni respondmarkon)

=====

**V A L E N C E :** INTERNACIA PIEDIRADO TRA VERKOR MONTARO (de la 5a ĝis la 13a de Julio)

Verkor montaro estas la plej suda el la subalpaj ĉenoj de la nordaj Alpoj kaj unu el la plej belaj mezaltaj montaroj en Francio. La 7 etapoj konsistos el distancoj de 15-20 km inter 1000 kaj 1500 m de alteco. La kulmino atingos 2341m en "Le grand Veymont". Vendredon la 5an de Julio okazos interkona vespero en Valence.

Sabaton la 6an, matene, buso veturigos nin ĝis St Laurent en Royans. Tie komenciĝos la piedirado ĝis Die. Oni dormos en tendo. Ĉiutage post matenmanĝo, disdono de malvarma tagmanĝo, individue transportota per tornistro, kaj kvarhora piedirado. Tagmanĝo, ripozo, duhora piedirado ĝis la sekvanta tendumejo, varma vespermanĝo. Prelegoj kaj amuziĝoj laŭ la bonvolo de la partoprenantoj, eventuale E\*kurso por komencantoj. Alporti dormosakon, ŝuojn por piedirado, manĝilaron, pluvsirmilon kaj tendon (oni povas lui tendon po 100F por unu persono). Ĝis la 1a de Majo, la kosto estas 400F (450F poste).  
Sin turni al : Gabalda 20, Rue des Jardins -26500 Bourg lès Valence/Poŝtkonto 6787 98X Lyon

=====

**R O M A N S :** La grupo "Bona Stelo" proponas INTERNACIAN RENKONTIĜON : 29 VI- 6 VII kun tre diversa kaj interesa programo. Inter la planitaj vizitoj : ĉirkaŭirado de la departemento Drôme kaj de Verkor montaro; Grande Chartreuse, Hauterives ("Palaco" de la leterportisto Cheval), vinkelo, ktp. Akcepto en la urbdomo de Romans, vesperoj, balo...  
Prezoj: en komuna loĝejo : 1000 aŭ 1050F/en hotelo : 1600F (dulita ĉambro aŭ dupersona lito) aŭ 2100F (ĉambro kun unu-persona lito). La vespermanĝoj ne estas enkalkulitaj.  
Senpage aŭtobuso al memserva restoracio "Casino".  
Peti aliĝilon de: Grupo "Bona Stelo" Rue Premier 26100 Romans

=====

## OKA INTERNACIA ESPERANTISTA SEMAJNO ĈE MEDITERANEO

15-22 IX 1985 : OKA INTERNACIA ESPERANTISTA SEMAJNO ĈE MEDITERANEO

Feriu tutan semajnon en agrabla urbeto ĉe la mediteranea marbordo; samtempe, perfektigu vian scipovon de Esperanto kaj konatiĝu kun nia bela regiono.

En la Familia Centro de Lazaret (Sète), kie la Kultura Esperanto-Centro de Montpellier organizas restadon, la internacia kaj amikeca etoso donos al vi okazon amikiĝi kun alilandaj samideanoj...

Ĝis la plezuro konatiĝi kun vi!!!

=====

Oni povas loĝi en la feriejo : prezo: (tri manĝoj kaj ĉambro): inter 145 kaj 165F  
Aliĝo al la "semajno": 105F ĝis la 15a de Majo (145F poste); senpage por gejunuloj malpli ol 26j.  
Mendo de loĝado valoras post pago de antaŭmendo de 165F (limdato de antaŭmendo: I VII)

=====

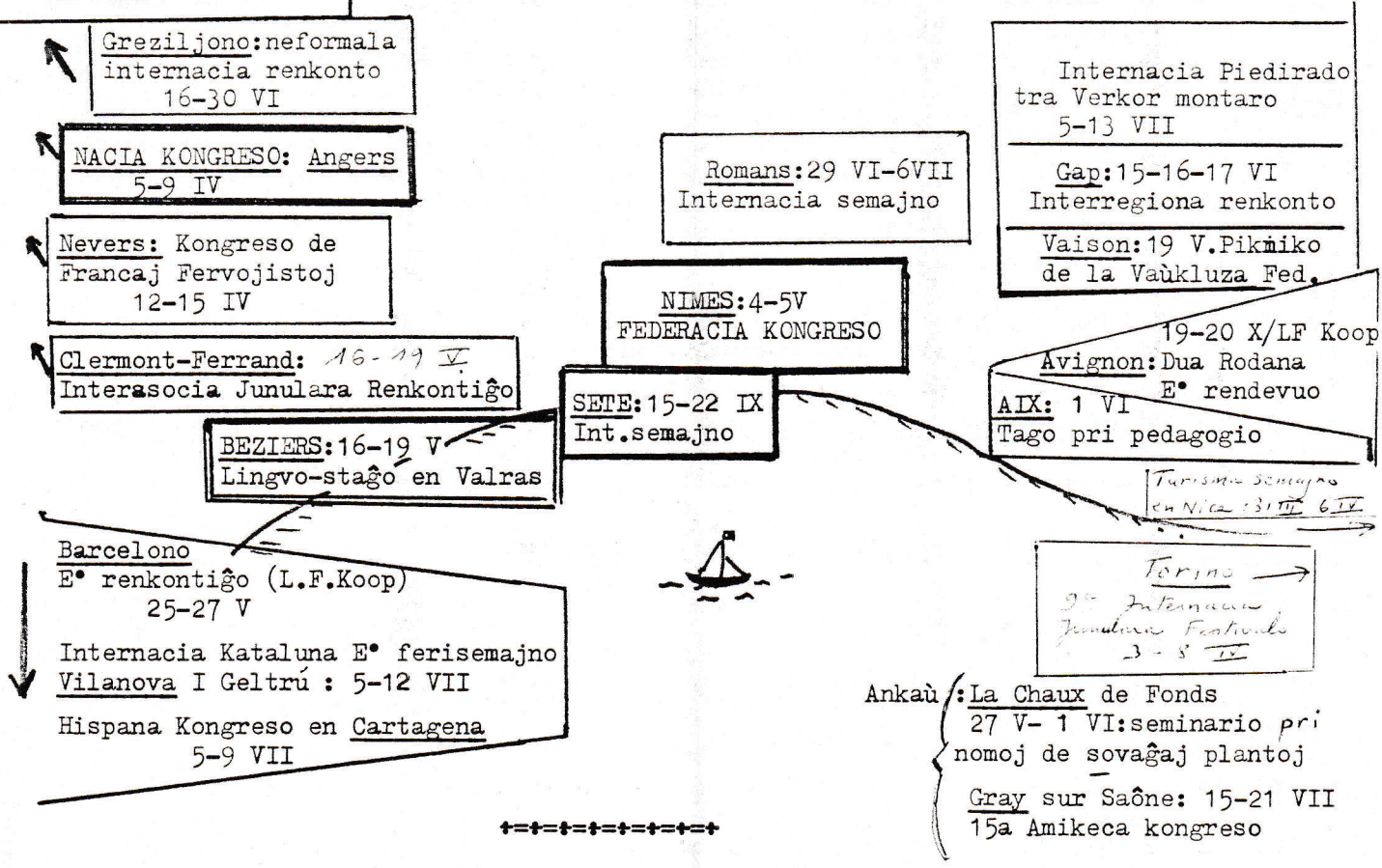
**Programo:** matene: kursoj gvidotaj de J. Vincent kaj T. Tyblewski.  
posttagmeze: ekskursoj, kursoj aŭ libera tempo.  
vespere: amuzaj kaj kulturaj programoj  
Ekzamenoj de la Franca Instituto de Esperanto estos organizitaj laŭ peto

**Sin turni al:** Centre Culturel Esperanto 5, Rue du Docteur Roux 34000 Montpellier  
CCP 2361-61 T Montpellier

=====



PRAKTIKI LA LINGVON : Eblecoj (preskaŭ) je via pordo...



Pri la Nacia Kongreso en Angers:

Sabaton, la 6an de Aprilo: 14h: Debato: Junularo kaj internacieco

16h: Seminario: Kiel uzi la modernajn komunikilojn por diskonigi E<sup>o</sup>

Lundon, la 8an: Duontaga ekskurso tra Angers

Mardon, la 9an: Tuttaga ekskurso kun tagmanĝo en Grésillon, vizito de vinkelo...

Kotizoj: Kongresano 175F

Geedzoj: 270F

Junuloj: IIOF

eksterlandano: senpage.

====

★ ESTAS KONFIRMITE KE LA JUBILEA KONGRESO OKAZOS EN 1987 EN VARSOVIO.

====

Somero 85: 41a internacia junulara kongreso en Eringerfeld (FR Germanio)

Antaŭkongreso/Ferisemajno en Oberkirch : 27 VII - 2 VIII

AUGSBURG: 70a Universala Kongreso de Esperanto : 3-10 VIII

Postkongreso en Kronach: 11-13 VIII (ekskurso al GDR)

Detalojn pri la ĉi-supraj aranĝoj vi povas peti de J. Héniq. 48500 La Canourgue.

Postkongreso Vojaĝo al Aŭstrio kaj Hungario 10.20 VIII



FILATELIO

Poŝtmarko pri Evariste Galois, matematikisto (1811-1832)

Franca poŝta administracio ĵus emisiis p.m. omaĝe al tiu fama matematikisto. La afero rekte koncernas nin, Esperantistoj! Evariste Galois estis eksterordinare talenta. Estante nur 17-jara, li jam asimilis la tutan verkon de matematikisto Lagrange. Sed fatalo persekutis tiun genian junulon:



- li malsukcesis ĉe la ekzameno por eniri la prestiĝan Politeknikon, ĉar la ekzamenantoj ne kapablis malkovri lian grandan valoron.
- la "Akademio de Sciencoj" ne atribuis al li la "premion por matematiko".
- li ĵuĝis liajn du altvalorajn "memuarojn" "neklaraj kaj nekomprenblaj".
- pro liaj opinioj favoraj al "respubliko", li estis enkarcerigita 6 monatojn
- pro kaŭzo nekonata (eble am-afero) li duelis, estis vundita kaj mortis la 31-5-1832. Li estis apenaŭ 21-jara.

La hieraĥon de la duelo, dum nokto, li vortigis la esencon de siaj eltrovaĵoj, kiuj ĉefe koncernas la "teorion de grupoj" (=ensembloj). Dum pluraj jardekoj oni ignoris lin kaj lian laboron. Kaj nun li estas konata en la tuta mondo (li estas la "patro" de "moderna matematiko").

Jen plia ekzemplo, kiu aldoniĝas al multaj aliaj (gregoria kalendaro, metra sistemo...), kiu pruvas, ke progreso estas ege malrapida, ke ideo valora bezonas 100, 200, 300...jarojn por esti akceptita. Koncerne Esperanton, ni havas neniun kaŭzon senkuraĝigi! "La nepoj vin benos, se vi pacience eltenos". (Zamenhof: "La vojo")

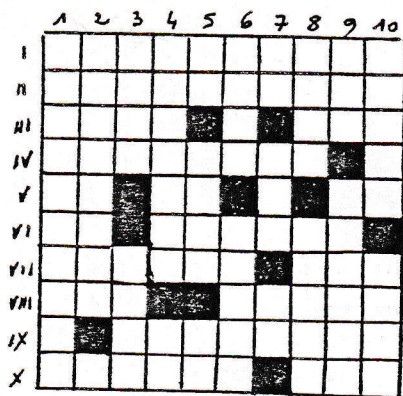
Afranku viajn leterojn al korespondantoj per tiu poŝtmarko. Aldonu tiun noton.

L.Lentaigne.

**LUDO** - Tiun ĉi ludon, vi povas imiti, kreante similan por via grupo, viaj gelernantoj.. El la ĉi-subaj vortoj, vi devas depreni unu literon ĉiufoje tiel ke la restantaj formu vorton (ekz. tero, vi deprenas r, restas teo). Kun la deprenitaj literoj laŭorde vicigitaj vi devas formi proverbon.

1. Kulaso
2. Provi
3. Pastro
4. Okulo
5. Rento
6. Realo
7. Bleko
8. Armo
9. Kranio
10. Loreno
11. Plano
12. Omaro
13. Leporo
14. Penti
15. Piano
16. Vento
17. Aero
18. Stata
19. Tiri
20. Kovri
21. Barako
22. Vestoj
23. Bapti
24. Aleno
25. Krano
26. Duono
27. Krabo
28. Mielo
29. Flago
30. Orelo
32. Junio (solvo en la sekvanta SFS -tiu facila ludo estas por komencantoj.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx



**Krucvortoj** de R. Raynaud (R= nur Radiko)

Horizontale: I. Perlokoko II. Posedantaj la talenton facile kaj konvinke paroli III. Tralasi likvaĵon, parolante pri ujo / Inter Polujo kaj GDR (R) IV. Esti aŭ iri kun iu V. Simboloj de 2 kardinalaj punktoj / Konjunkcio uzata post supereca aŭ malsupereca komparativo / Fonetike: la plej interna parto de io VI. Demanda neŭtra pronomo (R) / Milda agrabla vento VII. Tro granda memŝato (R) / Nedaŭra inklino VIII. Gi devas esti apartigita de la bona greno (R) / Inverse: infekta haŭta malsano IX. Ne prunteprenu monon de li, li postulas tro da interezoj X. Speco de agato / Verda loko en dezerto (R)

Vertikale: 1. Stato de konstanta sopira malgajeco 2. Likva medikamento 3. Difinita parto de spaco, kie okazas ago / Teni kune fiksita per speciala substanco 4. Diverskolora makulo de la haŭto / La vokaloj de iu rabofiŝo 5. En la komenco de aventuro / Adverbo esprimanta gradon superan / Verba finaĵo 6. Japana sandalo (R) / antaŭ la frukto 7. Meze de Borneo / Negi sed ne neĝi / Rimarki sen marki 8. Gento (R) / Stofa por mebloj 9. Inverse: nedifinita adjektivo, en akuzativa formo / Rilata al astro kun ...vosto 10. La larvoj de tiu insekto parazitigas en la kapo de ŝafoj (R) / Specio de klupeo (R)

La solvon vi trovos en la sekvanta SFS

Guste la venonta "Sudfrancia stelo" aperos fine de Junio. Sendu viajn kontribuojn antaŭ la 8a de Junio. Antaŭdankon kaj ĝis la revido en Nîmes kaj Valras.

\*